757/06

Den 9. oktober 2006 blev i sag nr. 68.062:

xxx xxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har invaliderenteforsikring i Nordea Pension, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente.

Selskabet har ydet præmiefritagelse og udbetalt invalidepension fra karensperiodens udløb og indtil 1/4 2005. Selskabet har herefter afvist at yde præmiefritagelse og udbetale invalidepensionen under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 eller derunder.

Klageren, der er født i 1947, indgav den 10/12 2004 ansøgning om fortsat udbetaling og/eller præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne, idet han i 2003 havde været udsat for en ulykke, hvor han kom til skade med sin venstre hånd. Som følge af ulykken blev han sygemeldt. I de seneste tre år op til ulykken havde han arbejdet som selvstændig vognmand, men havde førhen i mange år været indehaver af en kiosk.

Klageren er blevet arbejdsprøvet og kom i den forbindelse i praktik i en kiosk tilhørende en af klagerens bekendte. I kommunens akter er noteret følgende:

"08-12-2004 …Opfølgning på praktik i S…kiosken med pgl., ut og arbejdsgiver T.

- det er generelt blevet værre med smerter i hånden, - vågner flere gange om natten.
- der bliver taget hensyn til skånebehov iflg. pgl.
- pgl. har svært ved at vurdere sin arbejdssituation pt., føler behov for fortsat afprøvning.
- Er i tvivl om hvorvidt smerterne har noget med arbejdet at gøre.
- Kan endnu ikke øge timetallet.
- Iflg. lægen er der mulighed for bedring med tiden.
- Skal til e.l. 10.12.04 for at udfylde yderligere papirer til forsikringsselskabet.
- Arbejdsgiver er tilfreds med pgl., - god stabil medarbejder og der er altid små-opgaver som de ikke selv har tid til og man vil gerne fortsætte praktikken.
- Næste opfølgning 6.1.05 kl. 9 i S…kiosken.
- Pgl. fremsender kopi af udtalelse fra håndkirurg til ut.

…

12-01-2005 … Opfølgningsmåde på arbejdspladsen (flyttet fra 6.1.05):

- Det er stadigt ikke bedre smertemæssigt, tværtimod. Der tages fortsat de nødvendige skånehensyn.
- Pgl. kan ikke se sig i stand til at øge timetallet pga. smerterne. Aktuelt 24 timer om ugen.
- Kan ikke forestille nogen anden jobsituation, som kan være tilrettelagt bedre end den nuværende. Pgl. har den holdning, at enten skal han fortsætte i S…kiosken af lyst eller så skal han ikke lave noget!
- Arbejdsgiver T. er godt tilfreds med pgl., selvom han skal bruge ekstra tid til opgaverne, - hovedsagligt vareopfyldning.
- T. kan godt forestille sig at fastansætte pgl. såfremt det er muligt på særlige vilkår."

Resultatet af arbejdsprøvningen viste, at klageren ikke ville blive i stand til at opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Klageren blev herefter bevilget fleksjob ved afgørelse af 5/7 2005. Timeantallet fastsattes til 22 ugentligt, og der bevilgedes 2/3 løntilskud. Klagerens skånehensyn er anført i afgørelsen således:

"- Nedsat tid.
- Pgl. bruger længere tid til udførelse af de forskellige arbejdsopgaver.
- Begrænsning i.f.t. hvilke arbejdsopgaver pgl. kan udføre kun med en fungerende arm."

Ansættelsesforholdet påbegyndtes som flexjob den 1/8 2005.

Klageren tilstand og sygdomsforløb beskrives i ansøgningen af 10/12 2004 om fortsat udbetaling og/eller præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne af klageren egen læge K.N. således:

"1. Hvorledes er forsikredes tilstand nu?

Konstante smerter i ve. hånd og i mediale fingre, forværring ved belastning og kuldepåvirkning. Overfølsomhed. Må anvende handske ved arbejde. Problemer med at bøje fingrene. Strækkedefekt af ve. 2. og 3. finger. Besvær ved daglige funktioner som påklædning.

2. Hvorledes er sygdommen/lidelsen hidtil forløbet?

Meget langvarigt forløb, men med en vis fremgang hele tiden.

Er der tilstødt komplikationer eller andre lidelser, og da hvilke?

Traumet har medført refleksdystrofi, men der har ikke være andre komplicerede sygdomme."

Til brug for sagens behandling har selskabet indhentet lægelige akter. Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæringen udarbejdet den 28/10 2004 af overlæge U.L. fremgår:

"**SAMMENFATNING OG KONKLUSION**

Det drejer sig om en 57-årig mand, der den 26.08.03 pådrog sig et kvæstningssår på volarsiden af venstre underarm, samtidig med at armen var kortvarigt klemt. Såret blev primært renset og syet.

Ved undersøgelse på Å. Amtssygehus den 29.09.03 var der tegn på nervus medianus læsion samt refleksdystrofi. Ved neurofysiologisk undersøgelse den

10.11.03 samt den 16.12.03 blev der fundet tegn på svær venstresidig nervus medianus læsion men samtidig tegn på kontinuitet i nerven.

Skadelidte har gået til optræning i ergoterapien på Å. Amtssygehus indtil den 29.07.04. Han afventer en ny undersøgelse på Å. Amtssygehus i nær fremtid. Det er planen, senere at gentage den neurofysiologiske undersøgelse.

VED UNDERSØGELSEN KLAGER HAN OVER

at han har konstante smerter radialt på venstre hånd og ud i 2.-4. finger. Smerterne forværres ved brug af venstre hånd, De anførte fingre er overfølsomme. Han fryser let i venstre hånd. Må anvende handske, når han skal bruge hånden, Er generet af nedsat bøjeevne af fingrene på venstre hånd. Han kan ikke lave noget fysisk belastende med hånden. Har også besvær med almindelige ting som af- og på klædning. Han vågner ofte om natten med smerter i venstre hånd.

VED DEN OBJEKTIVE UNDERSØGELSE HAR MAN FUNDET FLG. POS. FUND

På volarsiden af venstre underarm er der et reaktionsløst ar lidt distalt for midten. Ved perkussion på volarsiden af underarmen, fra arret og ned til håndleddet, udløses paræstesier ud i 2.-4. finger.

Der er let nedsat bevægelighed i venstre håndled men ingen ømhed af håndleddet, På venstre hånd mangler yderstykket på tommelfingeren (følger efter gammel skade). Der er nedsat bøjeevne af 2. og 3. finger.

De fire ulnare fingre har tilspidsede fingerender og glat hud.

Der er ændret og øget følsomhed radialt i venstre håndflade samt på volarsiden af 2. og 3. og radialsiden af 4. finger.

Der er betydelig nedsat kraft ved brug af venstre hånd. Han kan kun aktivere et dynamometer til 5 med venstre hånd mod 60 på højre side.

Der er i 2 cm's muskelatrofi på venstre overarm og 2 cm's muskelatrofi på venstre underarm.

Skadelidtes gener er følger efter UT den 26.08.03, hvor han pådrog sig et kvæstningssår på volarsiden af venstre underarm med beskadigelse af medianusnerven. Tilstanden blev senere kompliceret med refleksdystrofi.

Der er god sammenhæng mellem skadelidtes klager og de objektive fund.

Det må fortsat forventes, at der vil kunne ske en bedring af tilstanden, og denne kan derfor endnu ikke betegnes som stationær."

Selskabet har den 12/5 2005 meddelt klageren, at han ved udgangen af marts ikke længere har ret til fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, da selskabet har vurderet, at hans erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3 af den fulde erhvervsevne. Selskabet har begrundet afvisningen således:

"Ved vores vurdering har vi lagt vægt på de samlede oplysninger.

Der foreligger en kopi af speciallægeerklæringen fra U.L. af 28. oktober 2004. Af denne fremgår det, at du fortsat har gener fra armen, men at der kan forventes en bedring af tilstanden.

Fra O. Kommune er det oplyst, at du har været i virksomhedspraktik siden 8. november 2004 og har arbejdet 24 timer om ugen. Det fremgår, at du stadig har gener i forbindelse med arbejdet og at arbejdet bliver udført langsommere end hvis det blev udført af en rask person. Trods dette er arbejdsgiver tilfreds med din arbejdsindsats og du er også selv glad for arbejdet og ønsker et fleksjob på arbejdspladsen, idet du ikke ser dig i stand til at øge timetallet.

Samlet vurdere vi, at de helbredsmæssige gener du har oplyst du har, ikke nedsætter din erhvervsevne med 2/3. Du har gennem en længere periode kunnet klare at arbejde 24 timer, såfremt din venstre arm skånes."

Klagerens advokat er ikke enig i denne afgørelse og har i skrivelse af 26/9 2005 til selskabet anført:

"Af Deres forsikringsbetingelser fremgår det, at det afgørende moment for, hvorvidt min klient har krav på udbetaling af invalidepension er - 'når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end en 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder'.

Jeg skal i den forbindelse henvise til U2004.374H og princippet fra U2003.162H, hvoraf det fremgår, at en økonomisk betingelse i en erhvervsevnetabsforsikring må forstås ud fra sin ordlyd og forsikringens formål og henset til, at den naturlige forståelse af en økonomisk betingelse er sigtende til en vurdering af, hvorvidt den sikrede **ved egen arbejdskraft** er i stand til at tjene mere end en 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Min klient er tilkendt fleksjob **med 2/3 løntilskud**. I den forbindelse skal det også nævnes, at min klient godt nok er ansat med ugentligt 22 arbejdstimer, men som det fremgår af både ansættelseskontrakt og øvrige akter, herunder kommunale akter, påregnes det kun, at min klient arbejder effektivt i halvdelen af tiden - altså 11 timer ugentligt. Det skal også bemærkes, at min klient har betydelige skånehensyn i sit fleksjob, således at min klient selv kan bestemme tempo i sin udførsel af arbejdsopgaver. Min klient kan desuden stort set ikke klare arbejdsopgaver, som kræver begge hænder, idet min klients venstre hånd efter ulykke den 26. august 2003 i det store hele ikke kan bruges.

Vedrørende min klients helbredsmæssige tilstand skal det nævnes, at min klient oplever smerteforværring ved brug af venstre hånd. Der er overfølsomhed i 2-4 finger, og min klient har natlige smerter og problemer med helt almindelige dagligdagsting som af- og påklædning. Min klient har nedsat bevægelighed i venstre håndled, de fire ulnare fingre har tilspidsede fingerender og glat hud, har ændret og øget følsomhed i venstre håndflade, har muskelatrofi af både venstre over- og underarm og fryser let venstre hånd. Min klient kan ikke lave fysisk arbejde med

venstre hånd og er nødt til at anvende handske på venstre hånd. Ulykken den 26. august 2003 har desuden medført refleksdystrofi. Min klient er tilkendt erstatning for ulykken den 26. august 2003 foreløbigt svarende til et varige mén på 20%.

Jeg skal således gøre gældende, at min klient er berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension med virkning tilbage til 1. april 2005, fra hvilket tidspunkt De har stoppet udbetaling mv."

Klagerens advokat har herefter ved klageskrivelse dateret den 5/11 2005 indbragt afgørelsen for nævnet.

Selskabet har i skrivelse af 6/12 2005 over for nævnet fastholdt afgørelsen og til støtte herfor anført:

"**Hændelsesforløb**

I august 2003 kom forsikrede til skade med venstre hånd og blev sygemeldt. Vi ydede præmiefritagelse og udbetalte invalidepension fra karensperiodens udløb og til 1. april 2005.

Til brug for vurdering af om udbetalingen kunne fortsætte herefter modtog vi lægeattest af 10. december 2004 fra læge K.N. (bilag …), sagsakter fra O. Kommune hvor vi har vedlagt uddrag i form af notater fra opfølgningssamtaler fra august 2004 til januar 2005 (bilag …), speciallægeerklæring af 28. oktober 2004 fra speciallæge U.L. (bilag …).

Det fremgår af oplysningerne, at forsikrede efter skaden havde smerter og indskrænket bevægelighed i hånden og fingrene. Kunne ikke gribe om genstande og kunne stort set ikke bruge hånden. Af lægeattesten (bilag …) fremgår det, at der er forværring ved belastning og kuldepåvirkning, ligesom der er besvær ved daglige funktioner som påklædning, men det fremgår også, at der er en vis fremgang hele tiden. I speciallægeerklæringen (bilag …) er konklusionen, at der fortsat kan forventes en bedring i tilstanden, og at den derfor ikke er stationær.

Af kommunens notater fremgår det, at forsikrede blev godkendt til at gennemgå et arbejdsprøvningsforløb i en kiosk, som en af hans bekendte havde åbnet. Afprøvningen startede i november 2004 og arbejdstiden blev aftalt til 24 timer ugentligt med de nødvendige skånehensyn. Arbejdsprøvningen gik godt, og selv om forsikrede ikke kunne øge arbejdstiden udover de 24 timer, var både forsikrede og arbejdsgiveren godt tilfredse med hans indsats og indstillet på at etablere fleksjob.

På det grundlag var der ikke dokumentation for, at erhvervsevnen var nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og det meddelte vi forsikrede i brev af 12. maj 2005 (bilag …). Efterfølgende klagede forsikrede over afgørelsen i brev af 14. maj 2005 (bilag …). Vi kontaktede kommunen og modtog statusattest af 18. april 2005 fra læge K.N. (bilag …), men det ændrede imidlertid ikke vores afgørelse, hvilket vi meddelte forsikrede i brev af 6. juni 2005 (bilag …) og 2. august 2005 (bilag …). Lægen oplyste, at der havde været en vis fremgang, og at det var 4 måneder siden han sidst havde set forsikrede.

Så modtog vi brev fra advokat B.B., hvor hun mener, at K.D.'s erhvervsevne er nedsat med 2/3, og at betingelserne for udbetaling er opfyldt (bilag …). Vi kontaktede herefter O. kommune igen og modtog kopi af brev af 17. maj 2005 til K.D., vedrørende godkendelse af fleksjob (bilag …), brev til S…kiosken af 5. juli 2005 vedrørende etablering af fleksjob (bilag …) og ansættelseskontrakten (bilag …).
Det fremgik af oplysningerne, at der var etableret fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 22 timer om ugen, men selv om der er skånehensyn, er der ingen dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. Det meddelte vi advokaten i brev af 24. oktober 2005 (bilag …).

Konklusion

På grundlag af de foreliggende oplysninger, er vi ikke i tvivl om, at den manglende førlighed i venstre hånd giver forsikrede besværligheder i det daglige og gør, at erhvervsevnen er nedsat i erhverv, hvor han skal bruge begge hænder.

Der er imidlertid foretaget arbejdsprøvning, som har vist, at forsikrede har en erhvervsevne, som svarer til mere end halvdelen. K.D. arbejder i fleksjob 22 timer om ugen med skånehensyn, og vi er opmærksom på, at nogle af arbejdsfunktionerne tager længere tid for ham end for en rask person, men ikke i en grad der gør, at erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad. Der ydes 2/3 tilskud fra kommunen til fleksjobbet, men det er ikke ensbetydende med, at erhvervsevnen er nedsat med 2/3.

Vi fastholder derfor, at der ikke er dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne efter 1. april 2005."

Klagerens advokat har i skrivelse af 21/2 2006 bemærket følgende til selskabets svarskrivelse:

"Med henvisning til Ankenævnets skrivelse af 8. december 2005 skal jeg på vegne af min klient fremkomme med følgende bemærkninger til Nordeas skrivelse af 6. december 2005:

Indledningsvis skal jeg gøre opmærksom på, at min klient tidligere har haft en månedlig indtægt på ca. kr. 35.000,-.

Min klient er nu ansat i fleksjob med en månedlig indkomst på ca. kr. 15.000,-, hvor kommunen refunderer et løntilskud svarende til 2/3. Supplerende kan jeg oplyse, at min klients ugentlige effektive arbejdstid i flexjobbet udgør ca. 10 timer.

Henset til de ovenfor anførte omstændigheder, herunder at min klient er ansat i fleksjob med 2/3 løntilskud samt en meget væsentlig lønnedgang som følge af skaden, er det således min vurdering, at min klient opfylder betingelserne for fortsat præmiefritagelse af udbetaling af invaliderente."

Klagerens advokat er herefter udtrådt af sagen angiveligt på grund af klagerens økonomiske forhold.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 4 Invaliderente og præmiefritagelse**

Definition af invaliditet.

Forsikringstageren har ret til invaliderente og præmiefritagelse, når den forsikrede på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Ved vurderingen af forsikredes tab af erhvervsevnen foretages tillige et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede må anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den ovennævnte indtjening, anses erhvervsevnen ikke for nedsat til 1/3 eller derunder.

Ved bedømmelse af nedsættelsen af erhvervsevnen er det uden betydning, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er eller efter omskoling vil blive i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse.

…

Præmiefritagelse respektive invaliderentens ikrafttræden og ophør

…

Selskabet kan gøre retten til fortsat præmiefritagelse og fortsat udbetaling af invaliderente betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig helbredsbetinget førtidspension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder.

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for udbetalingerne ikke fortsat er til stede, genoptages præmiebetalingen, og den påbegyndte udbetaling af invaliderente ophører."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det på det foreliggende grundlag ikke tilstrækkeligt godtgjort, at klagerens erhvervsevne på nuværende tidspunkt er nedsat med 2/3.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann